

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 8 listopada 2013 r.

**w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Szkole
Sądownictwa i Prokuratury oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych**

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, opiniuje go co do zasady pozytywnie.

Krajowa Rada Sądownictwa dostrzega konieczność likwidacji obligatoryjnego 18-miesięcznego stażu referendarskiego, stanowiącego obecnie część aplikacji sędziowskiej, ze względu na brak możliwości, z przyczyn finansowych, zapewnienia wszystkim absolwentom aplikacji sędziowskiej stanowiska referendarza sądowego. Uważa jednak, że nowe zasady powinny objąć dopiero tych aplikantów sędziowskich, którzy rozpoczną aplikację po wejściu w życie proponowanych zmian – aplikanci, którzy dotychczas rozpoczęli aplikację sędziowską, powinni ją dokończyć na dotychczasowych zasadach, łącznie z zapewnieniem im stażu referendarskiego.

Jeśli chodzi o szczegółowe uwagi, wątpliwości Rady budzi tworzenie przez Dyrektora Krajowej Szkoły listy klasyfikacyjnej egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej, swoistej listy rankingowej, o jakiej stanowi projektowany art. 35 ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w nowym brzmieniu, w związku z brakiem uregulowania procedury zwracania się przez prezesów sądów do konkretnych kandydatów z propozycją zatrudnienia na stanowisku referendarza sądowego lub asystenta sędziego. Nie wiadomo bowiem, kto ma zgłaszać egzaminowanemu aplikantowi aplikacji sędziowskiej propozycję zatrudnienia w konkretnym sądzie i czy w każdym przypadku obowiązuje kolejność umieszczenia na liście klasyfikacyjnej (czy prezes sądu może np. zaproponować zatrudnienie aplikantowi z dalszego miejsca na liście klasyfikacyjnej, za to mieszkającego w tej samej miejscowości, w której ma siedzibę sąd). Wątpliwości budzi także zróżnicowanie sytuacji absolwentów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury (egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej) oraz osób, które do 2010 roku ukończyły aplikację sądową

prowadzoną w sądach apelacyjnych na poprzednich zasadach. Dla tych pierwszych przewiduje się jako warunek ubiegania się o urząd sędziego jedynie 18-miesięczny okres zatrudnienia na stanowisku referendarza sądowego lub asystenta sędziego (projektowany art. 61 § 1 pkt 7 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych), dla tych drugich okres ten wynosi dwa lata (art. 65 ust. 3 ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury). Tego rodzaju zróżnicowanie nie znajduje uzasadnienia.

Rada uważa za konieczne przypomnieć swoje wcześniejsze stanowisko (wyrażone m. in. w opinii z dnia 5 grudnia 2012 r.) o pilnej potrzebie likwidacji aplikacji ogólnej. Zdaniem Rady w 2014 roku nie powinno się już przeprowadzać naboru na aplikację ogólną, a zaoszczędzone w ten sposób środki należy przeznaczyć na finansowanie szkolenia ustawicznego sędziów, co jest szczególnie istotne w związku ze zbliżającym się terminem wejścia w życie dużej reformy procedury karnej.

Rada poddaje pod rozważenie ustawodawcy dalsze zmiany w systemie szkolenia wstępnego kandydatów na sędziów. Aplikacja sędziowska, po wchłonięciu części programu zlikwidowanej aplikacji ogólnej, powinna zostać wydłużona z obecnych 30 miesięcy do 36 miesięcy. Aplikanci powinni być zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w sądach i część programu aplikacji odbywać w swoich apelacjach.